

แบบคำถามที่ประชาชนให้ความสนใจ และสอบถาม
ประจำเดือน เมษายน ๒๕๖๘
ส่วนบัตรประจำตัวประชาชน

คำถามที่ ๑. ขอสอบถามในกรณีบัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุ ในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๙ แต่ต้องเดินทางไปทำงานที่ต่างประเทศ อยากทราบว่าหากบัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุ ระหว่างที่พำนักอยู่ต่างประเทศ ไม่สะดวกที่จะเดินทางกลับมาดำเนินการที่ประเทศไทย สามารถยื่นคำขอทำบัตรประจำตัวประชาชนล่วงหน้าเกิน ๖๐ วันได้หรือไม่ ขอทราบแนวทางปฏิบัติ ที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ กรณีบัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุ ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่ที่เปิดให้บริการงานบัตรประจำตัวประชาชนได้ทุกแห่ง ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ และผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนบัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๖๐ วันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ ทั้งนี้จะต้องนำบัตรเดิมที่หมดอายุมาแสดงและคืนบัตรเดิมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย

กรณีบัตรหมดอายุระหว่างพำนักที่ต่างประเทศ สามารถยื่นขอมีบัตรใหม่ได้ ณ สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ และส่วนราชการของกระทรวงการต่างประเทศ ที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านกงสุล ตามที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด ทั้งนี้ ผู้ขอมีบัตรซึ่งมีถิ่นพำนักอยู่นอกราชอาณาจักรไทย จะยื่นคำขอได้เฉพาะการขอมีบัตรใหม่ (กรณีบัตรหมดอายุ บัตรหายหรือถูกทำลาย) และการขอเปลี่ยนบัตร (กรณีบัตรชำรุดในสาระสำคัญ แกะชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุลในทะเบียนบ้าน) เท่านั้น

ข้อมูลหมายเหตุ/หนังสือสั่งการ

๑. พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖ ตรี และมาตรา ๖ จัตวา

๒. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ. ๒๕๕๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๒

๓. ระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ (๓)

คำถามที่ ๒. ข้าพเจ้าได้รับลงรายการสัญชาติไทยและเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) แต่ยังไม่สามารถทำบัตรประจำตัวประชาชน สำนักทะเบียนอำเภอแจ้งว่าต้องให้ผู้ใหญ่บ้านมาเซ็นรับรอง แต่ผู้ใหญ่บ้านได้รับเลือกใหม่ยังไม่ได้รับการแต่งตั้ง พนักงานเจ้าหน้าที่จึงแจ้งว่าไม่สามารถทำบัตรประจำตัวประชาชนได้ ต้องรอผู้ใหญ่บ้านคนใหม่ได้รับการแต่งตั้งมาเซ็นรับรองจึงสามารถทำบัตรประจำตัวประชาชนให้ได้ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ ผู้ที่ได้รับการลงรายการสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติและเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) แล้ว จะต้องมีบัตรโดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่ได้สัญชาติไทย สำหรับผู้ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด หรือได้กลับคืนสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ โดยจะต้องแสดงหลักฐานการได้สัญชาติไทย และเจ้าหน้าที่จะสอบสวนเจ้าบ้านหรือบุคคลผู้น่าเชื่อถือ (ซึ่งหมายถึงบุคคลใด ๆ ที่มีภูมิลำเนาที่อยู่แน่นอน มีอาชีพมั่นคงและรู้จักคุ้นเคยกับผู้ขอมีบัตรเป็นอย่างดี) เพื่อพิสูจน์ยืนยันตัวบุคคลและให้การรับรองตัวบุคคลโดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ใหญ่บ้านแต่อย่างใด

ข้อมูลหมายเหตุ ...

ข้อกฎหมาย/หนังสือสั่งการ

๑. พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖
๒. ระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๔ และข้อ ๑๑ (๖)

คำถามที่ ๓. กรณีพระขอทำบัตรประจำตัวประชาชน แต่ไม่ได้ย้ายเข้าทะเบียนบ้านวัดและยังไม่ได้เปลี่ยนคำนำหน้าเป็นพระ สามารถทำได้หรือไม่ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขอมีบัตรจากพระภิกษุ สามเณร ที่ประสงค์จะทำบัตรประจำตัวประชาชน ให้ตรวจสอบหลักฐานว่า รายการต่าง ๆ ในทะเบียนบ้านฉบับของวัด เช่น คำนำหน้านาม หรือวงเล็บชื่อตัว ชื่อสกุลต่อท้ายสมณศักดิ์ ตรงกันกับรายการที่ระบุในหนังสือสุทธิหรือไม่ หากถูกต้องตรงกันและมีหลักฐานเอกสารอื่น ๆ ตามที่ระเบียบกฎหมายกำหนดครบถ้วน ให้พิจารณาดำเนินการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้พระภิกษุ สามเณร ทั้งนี้ หากตรวจสอบแล้ว ปรากฏว่าพระภิกษุ สามเณร ยังไม่ได้ย้ายที่อยู่จากทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านเข้าทะเบียนบ้านฉบับของวัด และยังไม่ได้แก้ไขคำนำหน้านามให้ถูกต้องตรงกันกับที่ระบุในหนังสือสุทธิ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แนะนำให้พระภิกษุ สามเณร ดำเนินการดังกล่าวก่อน แล้วจึงจัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้ แต่หากพระภิกษุ สามเณร ยังคงยืนยันที่จะใช้สำเนาทะเบียนฉบับเจ้าบ้าน หรือสำเนาทะเบียนบ้านฉบับของวัด ที่ยังไม่ได้แก้ไขคำนำหน้านามให้เป็น “พระ” หรือ “สามเณร” หรือสมณศักดิ์ โดยวงเล็บชื่อตัว ชื่อสกุล ต่อท้ายสมณศักดิ์ ในกรณีพระภิกษุที่ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นหลักฐานในการทำบัตรประจำตัวประชาชน ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำบัตรประจำตัวประชาชนให้ โดยให้พนักงานเจ้าหน้าที่หมายเหตุ ในคำขอมีบัตร (บ.ป. ๑) ว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ชี้แจ้งประกาศมหาเถรสมาคม เรื่อง พระภิกษุ สามเณร เซ็นนามแสดงภาวะไม่แน่นอนว่าเป็นบรรพชิตหรือคฤหัสถ์และมติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๑/๒๕๒๓ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๒๓ ให้พระภิกษุผู้ขอมีบัตรทราบแล้ว และให้หมายเหตุไว้ในแบบบันทึกเหตุการณ์ขณะถ่ายรูปถ่ายว่า พระภิกษุยื่นคำขอมีบัตร หมายเลข..... เมื่อดำเนินการให้แล้ว ให้สำนักทะเบียนรายงานจังหวัดทราบทุกราย และให้จังหวัดแจ้งกรมศาสนา เพื่อเป็นการประสานทางปฏิบัติต่อไป

ข้อกฎหมาย/หนังสือสั่งการ

๑. สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๒/ว ๗๕๕๒ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีพระภิกษุ สามเณร ขอมีบัตรประจำตัวประชาชน
๒. สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๔๐๘/ว ๙๒๕ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางปฏิบัติกรณีพระภิกษุขอมีบัตรประจำตัวประชาชน
๓. สำเนาหนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๔๐๘/๗๖๖๔๓ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรื่อง ตอบข้อหารือแนวทางปฏิบัติกรณีพระภิกษุขอมีบัตรประจำตัวประชาชน

คำถามที่ ๔. กรณีประชาชนมายื่นคำขอทำบัตรประจำตัวประชาชนใหม่ เนื่องจากบัตรเดิมหมดอายุเกิน ๑๐ ปี มีแนวทางดำเนินการอย่างไร ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ...

คำตอบ

กรณีบัตรประจำตัวประชาชนหมดอายุ ผู้ถือบัตรต้องมีบัตรใหม่ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่บัตรเดิมหมดอายุ และผู้ถือบัตรจะขอมีบัตรใหม่ก่อนบัตรเดิมหมดอายุก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๖๐ วันก่อนวันที่บัตรเดิมหมดอายุ ทั้งนี้จะต้องนำบัตรเดิมที่หมดอายุมาแสดงและคืนบัตรเดิมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย หากไม่ยื่นขอมีบัตรใหม่เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว จะมีโทษปรับเป็นพินัยในอัตรา ๕๐ - ๑๐๐ บาท

สำหรับการดำเนินการ ให้เจ้าหน้าที่เรียกหลักฐานเอกสาร หรือสอบสวนเจ้าบ้านหรือบุคคลผู้มาเชื่อถือ และตรวจรายการของผู้ขอมีบัตรกับรายการในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร เมื่อเห็นว่าถูกต้องตรงกัน ให้จัดพิมพ์รายละเอียดลงในคำขอ บ.ป.๑ แล้วรวบรวมคำขอดังกล่าว พร้อมด้วยหลักฐานของผู้ขอมีบัตรเสนอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

กรณีของผู้ที่เคยจัดทำบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และมีข้อมูลเกี่ยวกับบัตรของผู้นั้นในฐานข้อมูลทะเบียนบัตร ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบประวัติการทำบัตร ภาพใบหน้าของผู้ขอมีบัตร และทำการเปรียบเทียบลายพิมพ์นิ้วมือผ่านทางระบบการจัดทำบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์ กับฐานข้อมูลทะเบียนบัตร เมื่อระบบแจ้งผลการตรวจสอบโดยไม่มีเหตุปฏิเสธการจัดทำบัตรของบุคคลดังกล่าว ให้เจ้าหน้าที่รวบรวมหลักฐานของผู้ขอมีบัตรเสนอให้พนักงานเจ้าหน้าที่พิจารณาโดยไม่ต้องเรียกหลักฐานเอกสารอื่นได้อีก

ข้อกฎหมาย/หนังสือสั่งการ

๑. พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖ ตรี และมาตรา ๑๑
๒. ระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๑ (๓) และข้อ ๕๙

คำถามที่ ๕. กรณีผู้เยาว์อายุ ๑๐ ขวบทำบัตรประจำตัวประชาชนชำรุด สามารถยื่นคำร้องขอเปลี่ยนบัตรด้วยตนเองได้หรือไม่ บิดามารดาไม่ได้อาศัยอยู่ที่เดียวกันกับบุตร หรือต้องให้บิดามารดามายื่นคำขอมีบัตรแทน และอยากทราบว่าผู้เยาว์อายุกี่ปีที่สามารถยื่นคำขอมีบัตรด้วยตนเองได้ ขอทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

คำตอบ

ผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีอายุตั้งแต่ ๗ ปีบริบูรณ์ แต่ไม่เกิน ๗๐ ปีบริบูรณ์ และมีชื่ออยู่ในทะเบียนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ซึ่งการขอมีบัตร การขอมีบัตรใหม่หรือขอเปลี่ยนบัตรของผู้มีอายุไม่ถึงสิบห้าปี ให้เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือบุคคลซึ่งรับดูแลผู้นั้นอยู่เป็นผู้ยื่นคำขอ แต่ไม่เป็นการตัดสิทธิบุคคลนั้นที่จะยื่นคำขอด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้เยาว์จึงสามารถยื่นขอมีบัตรด้วยตนเองได้ตั้งแต่อายุ ๗ ปี โดยในกรณีบัตรประจำตัวประชาชนชำรุด ผู้ถือบัตรต้องเปลี่ยนบัตร โดยยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนด ๖๐ วันนับแต่วันที่บัตรชำรุดในสาระสำคัญ ทั้งนี้จะต้องนำบัตรเดิมที่ชำรุดมาแสดงและคืนบัตรเดิมให้พนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย

ข้อกฎหมาย/หนังสือสั่งการ

๑. พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕ มาตรา ๖ จัตวา (๒) และมาตรา ๖ ฉ
๒. ระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการจัดทำบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๑ (๘)